Suomen eduskunta
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

[Viite]

HE 225/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle työ- ja elinkeinohallinnon asiakastietojen käsittelyä ja palvelualustaa koskevaksi lainsäädännöksi

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä laiksi työ- ja elinkeinohallinnon asiakastietojen käsittelyä ja palvelualustaa koskevaksi lainsäädännöksi.

Esityksen, eli te-digin, tavoitteena on luoda säädösperusta uudelle julkisen vallan tarjoamalle palvelualustalle. Palvelualustan avulla parannettaisiin työntekijöiden ja työpaikkojen kohtaantoa sekä tehostettaisiin työnvälitystä.

Yleistä

Kuntaliitto pitää erittäin hyvänä sitä, että järjestelmää ollaan kehittämässä ja tuomassa käyttöön uusi työkalu, Työmarkkinatori, tiedolla johtamisen välineeksi.

Lisäksi Kuntaliitto kiittää siitä, että yhteisrekisterinpitäjyys on kirjattu esitykseen sisälle. Tämä oli erinomainen asia.

On kuitenkin hyvä tuoda esille muutama kysymys ja seikka uudistukseen liittyen:

Uudistus pitää Kuntaliiton mielestä rakentaa “alhaalta ylöspäin”, loppukäyttäjiä ja asiakkaita kuullen. Kunnat ja vahva asiakasnäkökulma pitää ehdottomasti ottaa mukaan valmisteluun alusta lähtien. Lisäksi on hyvä pohtia prosessin tehostamista.

CC BY

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

Myös viranomaisten yhteistyöhön, viranomaisten väliseen tiedonsiirtoon asiakkaan eduksi tulee kiinnittää huomiota. Työnhakijan tilanteeseen voi nimittäin liittyä useita eri toimijoita, kuten viranomaisia (kunta, Kela, verohallinto jne.), oppilaitoksia, yrityksiä työnantajina tai esimerkiksi harjoittelupaikkojen tarjoajan roolissa.

Työn hakija voi olla myös samaan aikaan yrittäjä. On tärkeää, että tunnistetaan nämä eri roolit, tarpeet ja sen myötä tiedot, joita tulisi voida helposti ja automaattisesti siirtää eri toimijoiden järjestelmien välillä, jotta työnhakijan aikaa kuluisi mahdollisimman vähän hallintotyöhön.

Työmarkkinatorin käyttöönotosta

Aluksi on viisasta testata ja koekäyttää uutta järjestelmää erityisesti asiakasnäkökulmasta mutta myös virkailijoiden kantilta ajateltuna. Siksi vaiheittainen käyttöönotto on perusteltua.

On myös varattava nopeat työkalut (esim. **asetuksenantovaltuus eduskunnalle**) muuttaa asioita kun kokemusta alustan käytöstä ja käytettävyydestä kerääntyy ja jos tarve korjauksille on ilmeinen.

Uusi ajanvaraus- ja videoneuvottelujärjestelmä käyttöön

On hyvä muistaa myös se, että samanaikaisesti(2.5 2022) te-digin ja uuden työvoimapalvelumallin kanssa ollaan ottamassa käyttöön uutta ajanvaraus- ja videoneuvottelujärjestelmää. Sen tuomat kustannukset ovat kokolailla arvoitus. Lisäksi tämän uuden järjestelmän opettelu ja perehdytys on yksi lisätehtävä, joka kaiken muun keskellä pitää ottaa haltuun.

Datan hyödyntämisestä

Datan käyttö ja sen suhde palvelujen laatuun sekä kehittämistyöhön pohdituttaa myös. Eli miten Työmarkkinatorin avulla voidaan jatkossa paremmin ja ketterämmin hyödyntää sekä syntyvää että olemassa olevaa dataa? Esim. tilastointia, parempia ja vaikuttavampia palveluja kehitettäessä sekä päätöksenteon tukea varten.

Monin paikoin juuri datan hyödyntäminen on aivan ratkaisevassa roolissa palvelujen edelleen kehittämisessä ja vaikuttavassa sekä laadukkaassa asiakaspalvelutyössä. Kuntaliitto pyytää valiokuntaa kiinnittämään tämän mahdollistamiseen huomiota.

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

Tietosuojasta ja tiedonsaannista

Kuntien rooli tietojärjestelmäkokonaisuuden kehittämisessä on esityksessä auki. Tietosuojaan liittyvät kysymykset ovat osin täsmentyneet. Se on hyvä asia.

Silti tiedonsaantioikeuksien osalta kehitystyötä tarvitaan edelleen, jotta tarpeelliset tiedot saataisiin nykyistä ketterämmin käyttöön asiakaspalvelutyössä. Tietosuoja on erittäin tärkeä asia, mutta sitä säätelevän lainsäädännön(GDPR-asetus) tulkinta ei saisi johtaa jopa absurdeihin tilanteisiin asiakaspalvelussa. Siksi lainsäädännön tulee olla sekä tietosuojan että sujuvan palveluprosessin kannalta mahdollistavaa, ei estävää.

Valtion digihankkeiden kustannukset ja kesto

Tähän mennessä 51 milj. e (vv. 2016-2021) maksanutta TE-digi-hankkeen kalleutta selitetään rauenneilla maakunta- ja kasvupalvelu- uudistuksella sekä työttömyysturvaprosessin siirrolla Kelaan.

Tämä aiheuttaa suurta huolta, koska vv. 2022-2025 hankkeen arvioitu kustannus on 47,85 milj e ja tänä aikana TE-palvelut siirtyvät kuntiin.

TE-digi-hankkeeseen on mennyt tuolloin lähes 100 milj. e ja hankkeen toimivuudesta ei vielä edes tässä vaiheessa voi sanoa mitään.

KEHAn roolista

KEHAN roolia on hyvä selkeyttää ja selventää. Sen ohjaava, opastava ja tukeva tehtävä korostuvat muutoksessa.

Rekisterinpito, käyttöoikeudet, järjestelmän ylläpito ja kehittäminen: Kehakeskuksen tulisi tehdä em. asioita tiiviissä yhteistyössä palvelunjärjestäjien kanssa.

Hallintamallista ja kehittämisestä tulisi sopia yhteistyössä toimijoiden kanssa (ts. KEHAn tulee ottaa huomioon myös muiden tarpeet kehittämiseen lainsäädännön puitteissa).

Ratkaisu: Yhteistyövelvoite olisi hyvä kirjata lakiin.

Aikataulusta ja voimaantulosta

Voimaantulo 2.5.2022 ja uudet tietojärjestelmäpalvelut korvaisivat nykyisen URA-järjestelmän vaiheittain vuoden 2022 toukokuusta lukien aina vuoden 2023 loppuun saakka.

Tämä muodostaa kuitenkin vakavan aikatauluongelman; HE eduskunnalle työnhakijan palveluprosessin ja eräiden työttömyysetuuden saamisen edellytystä uudistamista koskevan lainsäädännön eli uuden työvoimapalvelumallin voimaantulon kanssa. Tämäkin uudistus on tarkoitus astua voimaan 2.5.2022.

Lisäksi on hyvä huomata se, että kesälomakausi alkaa samaan aikaan. Näiden yhteisvaikutus voi olla jopa katastrofi. Siksi tähän pitää kiinnittää vakavaa huomiota jo nyt. Koulutus, perehdytys, osaamisen varmistaminen ja riittävät resurssit kaikkialla on turvattava.

Toteutusaikataulu on lisäksi sellainen, että se tuottaa kunnille haasteita siksi, että samanaikaisesti tehdään hyvinvointialueuudistusta eikä ehkä pelkästään kunnille vaan ylipäätään koko julkiselle ICT-sektorille. Tämä on hyvä huomioida.

SUOMEN KUNTALIITTO

Jari Lindström
projektikoordinaattori

Jarkko Huovinen
johtaja, Elinvoima ja talous

Liite [Liite]

Jakelu [Jakelu]

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

Tiedoksi [Tiedoksi]

Suomen Kuntaliitto
www.kuntaliitto.fi
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
www.kommunforbundet.fi
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi